

שיעורו השבועי
של מרן הראשון לציון
הרב יצחק יוסף שליט"א
בנושאים אקטואליים
בתוכנית "קבלת שבת"

צנין מצחק

פרשת ויצא תשפ"ה | גיליון 408

כנסא :

דיני הוצאה, וחמישת כובע רחב בשבת

כובע עם שוליים רחבות

ג. דנו הפוסקים אם מותר ללכת בשבת עם כובע רחב. ומקור דין זה הוא בגמרא בשבת (קלח:), שאמרו שמותר ללכת עם 'סיאנא' (שהוא כובע שלנו) אך רק אם הוא מהודק. אבל אם אינו מהודק אסור. ולדעת רש"י שם האיסור הוא משום הוצאה, שאם אין הכובע מהודק, יש חשש שמא יצא מראשו ע"י הרוח ויבוא לטלטלו ד' אמות ברה"ר. אך אם הוא מהודק אין חשש ומותר. וכדברי רש"י כתבו האור זרוע (הלכות שבת סימן עח), והר"ן על הר"ף (דף נו: מדפי הר"ף), והסמ"ג (לאוין סה), והסמ"ק (סי' רפה), והרשב"א בחי' לשבת (קלח:), ובחיד' הריטב"א המיוחסים להר"ן (שבת קלח:), ובמאירי שם, ובארוחת חיים בשם הר"י מקורביל (סי' רפג), ובתניא רבתי (סימן יט), ובכל בו (דף כט), ובפסקי הרא"ש, ובפסקי הר"ד, ובנימוקי יוסף, וכ"ד הריבב"ן, ועוד.

אולם בתוס' שם (ד"ה הא) פירשו בשם ר"ח, שהאיסור הוא משום אהל, ואדרבה, אם הוא מהודק ואינו נכפף אסור משום שהוא כעין אהל. אבל אם הוא לא מהודק ונכפף אז אינו אהל ומותר. (ולדבריו מהודק ולא מהודק הכוונה קשה או רך). וכ"מ ברמב"ם (פרק כב מהלכות שבת הלכה לא). וכ"כ הרא"ש שם. ועוד.

ומרן בשו"ע (סימן שא ס"מ ומא) פסק כחומרת שניהם, וז"ל, כובע שהוא מתפשט להלן מראשו טפח אסור להניח בראשו אפילו בבית משם אהל. (והוא כשיטת ר"ח וסייעתו). ובסעיף מא כתב, לצאת בשבת בכובע שבראשו העשוי להגין מפני החמה יש מי שאוסר משום דחיישינן שיגביהנו הרוח מראשו ואתי לאתויי ד' אמות ברה"ר א"כ הוא מהודק בראשו או שהוא עמוק שראשו נכנס לתוכו ואין הרוח יכול להפרידו מראשו או שהוא קשור ברצועה תחת גרונו דבהכי ליכא למיחש למידי. ע"כ. והוא כשיטת רש"י.

אכן אף לשיטת ר"ח, כובע שאינו מהודק, כלומר שהוא נכפף, אין בו איסור משום אהל, וכמו שמפורש בסוגיא, וע"כ יש להקל בכובע שלנו (ויותר בולט הדבר בכובע של חסידות חב"ד), כיון שהוא נכפף.

ובש"ע הגר"ז (סי' שא סעיף מח ומט) ע"פ דברי הט"ז (ס"ק כז), שלא אסרו כשיש לכובע שוליים של טפח והוא קשה, אלא כשהוא מתכוין בלבושו להאחיל עליו להגן מפני החמה ומפני הגשמים וכדו', אבל אם אינו מתכוין אלא לכסות ראשו בלבד, אע"פ שממילא נעשה אהל סביבו, אין בכך כלום, לפי שכל אהל שאין לו דפנות תחתיו, אין איסור בעשייתו א"כ מתכוין לעשיית אהל. ע"כ.

אנו נמצאים בעיצומם של ימי החורף, המביאים איתם גשמי ברכה ונדבה, והשאלה הנשאלת האם מותר לצאת בשבת למקום שאין עירוב עם פריטי לבוש המיועדים לחורף, כגון כיסוי לכובע מניילון. כפפות. וכיוצא באלו.

כיסוי לכובע

א. מותר לצאת בשבת עם כיסוי ניילון המיוחד לכך ליתנו על הכובע, ואף במקום שאין עירוב, ואף בחו"ל שיש רה"ר דאורייתא, שיש שם ס' רבוא הבוקעים בו בכל יום, ואין החמיר בדבר זה, שיש לחוש שאם יחמירו לאנשים בדבר זה, ימנעו מלבוא לבית הכנסת. (יביע אומר ח"ה א"ח סימן כד).

אולם אם הניח שקית ניילון על כובעו, והיא לא כיסוי המיוחד לנתניה על הכובע, אין להתיר לצאת עמה לרה"ר, ויש לחוש בזה למשוי. ומ"מ המיקל גם בזה אין למחות בידו. וכל המדובר הוא במקום שאין עירוב, אבל במקום שיש עירוב העירוב מועיל גם לזה. (ילקוט יוסף שבת סימן שא סעיף כא).

טלטול בשבת - אם יש רה"ר בזמן הזה

ב. אנו נוהגים להחמיר שלא לטלטל בשבת אפ"ל בארץ ישראל אע"פ שיש עירוב, לחוש לדעת מרן השו"ע (סימן שמה ס"ז), שכל שיש בו רוחב ט"ז אמה הרי הוא רה"ר ולא מועיל בו עירוב.

אולם עיקר הדין שאפשר לסמוך להקל בדבר זה, וכמו שהאריך בדבר זה בשו"ת יביע אומר (ח"ט חא"ח סימן לג). ויש בדבר זה סתירה בשו"ע, שבמק"א כתב (סימן שג ס"ח) שאין לנו רה"ר בזה"ז. ויש שכתבו שמ"ש שם הוא רק לימוד זכות. (ברכי יוסף בסי' שמה סק"ב).

מ"מ יש לצרף את דעתו של החזו"א (או"ח סימן קז אות ה והלאה) שהרחבות שלנו כיון שיש בהם עומד מרובה אינם נידונים כרה"ר, וביביע אומר שם הביא לו סייעתא מדברי הריטב"א (עירובין ו). ע"ש.

ואף במקום שיש ס' רבוא נוסעים בכביש, י"ל עפ"י מה שכתב בשו"ת בית אפרים (סימן כז) שאין הנוסעים ברכב מצטרפים לזה, שהרי הם ברשות בפני עצמה ואינם מצטרפים.

עכ"פ אנו נוהגים להחמיר שלא לטלטל, ומי שמתרגל לזה שלא לטלטל, אי"ז קשה כ"כ. אולם מעיקר הדין אפשר לסמוך להקל.

הוצאה בשבת. ובמקומותינו שיש עירוב, אף המחמירים (כמו שנהג מרן האבא וכנ"ל) שלא לטלטל בשבת, יכולים להקל לצאת בימי הקור בכפפות אלה בשבת. (ילקוט יוסף שבת סימן שא אות כג).

ה. אמנם מותר לצאת בשבת שבימי החורף לרשות הרבים בערדליים (כיסויי גומי המתלבשים על הנעלים) אף במקום שאין שם עירוב. ואין לחוש שמא ישלפם ברשות הרבים ויבא לידי איסור הוצאה.

וכן מותר לצאת עם סנדלים לרגליו, או עם נעלי עץ (קבקים) או נעלי בית. וה"ה שמותר לצאת עם ספידה (חתיכת קרטון העשויה כדי להקטין את מדת הנעל) או מדרסים, ומותר לתת בביתו את המדרסים הנ"ל אף בשבת. (ילקוט יוסף שבת סימן שא אות כד והלאה).

ו. מי שנכנס עפר למנעליו, מותר לו להמשיך לילך במנעלים אלו בשבת, אף במקום שאין עירוב, שאין לחוש בזה לאיסור הוצאה, מאחר שאינו מכוין להוצאת העפר שבמנעליו. וגם מן הסתם אין שיעור הוצאה בעפר שבמנעליו. (ילקוט יוסף שבת סימן שא אות כז).

ואע"פ שהוא פסיק רישיה שנעשה לאהל, הרי גדולים ועצומים מקילים בפסיק רישיה בדרבנן, וכמו שהאריך ביביע אומר (ח"ד סימן לד אות לא והלאה) והביא להקת אחרונים וראשונים הסוברים כדעת התרומת הדשן (סימן סו) שאין איסור בפסיק רישיה בדרבנן. וע"כ יש להקל בזה. ודלא כהגר"מ אליהו (ספר אביהם של ישראל עמוד 149) שכתב להחמיר בזה, ופוק חזי מאי עמא דבר. (וראה בזה בילקוט יוסף שבת סימן רעא פרק י אות סב).

ובספר ארחות רבנו הקהלות יעקב (עמ' קלה) כתב, שיש להקל בטפח זה עד תשעה וחצי ס"מ. [והוא כשיטת החזו"א בשיעור טפח, אולם לשיטת הגר"ח נאה שיעור טפח הוא שמונה ס"מ]. אולם למה שכתבנו אין צריכין לזה ובלא"ה יש להקל וכנ"ל.

פריטי לבוש השייכים לחורף

ד. ראוי להחמיר שלא לצאת בשבת ברשות הרבים בכפפות (המתלבשות על כפות ידיו, ועשויות להגן עליו מפני הקור), במקומות שאין שם עירוב, שיש לחוש שמא יסירם מידיו ויבא לידי איסור

ניתן להאזין לשיעור בכל יום שישי בשעה 15:40 ברשת מורשת ובשידור חוזר בטלפון: 0799165000
לקבלת העלון במייל ולכל הארה והערה: M0507497878@gmail.com

מהנעשה במוסדות "חזון עובדיה" ישוב אדם

גם אני רוצה להיות מרן... ילדי מרן בבית מדרשו של מרן

מסיימי המסכתות בעל פה

כולל אברכים | יום שישי | בעלי בתים | מדרשיה לנוער ולבנות | ארגון בני הישיבות | ארגון הילדים בן מלך

גם אתה יכול להיות חלק מפעילות המוסדות!

לתרומות: עמותת חזון עובדיה שע"י מרכז רוחני תורני תל ציון - בנק מזרחי טפחות סניף 591 מ"ח 105767